

Trygge fællesskaber i historie

Tema: Hvordan har skolesystemets udvikling betydning for uddannelsesmuligheder i dag?

Læringsmål

Jeg kan forklare, hvordan det danske skolesystem har udviklet sig frem til i dag, og hvordan udviklingen har betydning for mine egne muligheder for uddannelse.

Fælles mål

Kronologi og sammenhæng:

- Eleven kan sætte begivenheders forudsætninger, forløb og følger i kronologisk sammenhæng.

Historisk bevidsthed:

- Eleven har viden om funktion af historie i fortid og nutid.

8 lektioner.

Baggrund

Danmark fremstår som et af de lande med den højeste sociale mobilitet. Men hvad skal der til for at bevæge sig frem og udvikle sig til noget andet eller bedre end tidligere generationer?

Hvad har været med til at skabe det Danmark, vi kender i dag?

En af de ting, som har været med til at forme danskerne, er skolen. Men skolen har ikke altid været for alle. Hvem der gik i skole, og af hvilken grund har ændret sig gennem tiden.

Sådan gør du:

Introduktion

Fortæl eleverne, at I skal arbejde kronologisk med skolesystemets historie for at forstå de muligheder for uddannelse, eleverne har i dag.

Tal om, hvordan det at gå i skole kan føles som et stort privilegie for nogle, og for andre (måske eleverne selv) kan føles som en sur pligt. Hvordan kan det være?

I skal lave en fælles udstilling, der viser, at vores mulighed for uddannelse har ændret sig gennem historien.

Aktivitet 1 - Fælles fortælling

I skal sammen se et afsnit af ”Prins Joachim fortæller”. Afsnittet, der handler om skole. Det ligger på CFU.

Undervejs skal eleverne notere de årstal og begivenheder, som sætter ændringer i gang i skolesystemet. Stop evt. op i udsendelsen, så alle elever har mulighed for at opdage, at her er en pointe, som de skal notere.

Aktivitet 2 - Undersøg, præsentér, analysér, sæt sammen

Lad eleverne undersøge hver deres historiske nedslag fra udsendelsen i makkerpar:

- Skolen i middelalderen
- Reformationens betydning for skolens udvikling
- 1721 - Rytterskolerne
- 1814 - Frederik 6 og en ny skolelov
- 1903 - Ny skolelov og alle borgeres ret til videregående uddannelse
- 1967 - Revselsesretten
- ”Den sorte skole”

Hvert makkerpar laver en lille præsentation af deres historiske nedslag. Præsentationen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan skolesystemet var, hvordan og hvorfor det forandrede sig, og hvilke konsekvenser den forandring havde for befolkningen.

Hvad har de brugt som kilde? Er denne kilde troværdig?

Lad de makkerpar, der har arbejdet med samme nedslag, gå sammen om at lave en skriftlig præsentation til tidslinjen.

Et eksempel: 1721- rytterskolerne

I 1700-1721 var Danmark i krig med Sverige. Svenskerne var meget stærke og meget disciplinerede. Den danske konge, Frederik 4, mente, at den danske rytterhær skulle være stærkere, og derfor oprettede han Rytterskoler.

I 1715-1718 delte kongen Danmark op i 12 rytterdistrikter med hver 20 rytterskoler. Der blev indført skolepligt for alle distriktets børn. Børnene blev undervist i bibelhistorie og læsning.

Aktivitet 3 - Tidslinje

Eleverne skal nu lave en fælles, kronologisk tidslinje over de nedslag i historien, som de har undersøgt nærmere fra udsendelsen 'Prins Joachim fortæller - skolen'.

Der skal være:

- en tidslinje
- billeder
- tekster, der beskriver forandringen og konsekvenserne for befolkningen

Forklar klassen, at de har indflydelse på, hvordan I kan lykkes med tidslinjen. Inddrag dem i beslutningen om, hvordan tidslinjen skal se ud, og hvem der kan have ansvar for hvilke elementer.

- Hvad skal der til for, at tidslinjen giver dem og andre tilskuere et overblik?
- Hvilken visuel understøttelse er der brug for?
- Er der elever, som skal tegne, eller skal I finde fotos som understøttelse?

Aktivitet 4 - Min egen historie - lektie

Denne aktivitet er en lektie, som eleverne skal lave i samarbejde med forældregenerationen og bedsteforældregenerationen.

Se Opgaveark 1 som er et spørgeskema om forældre/bedsteforældres/oldeforældres skolegang og uddannelse.

Aktivitet 5 - Min egen historie fortsat

Eleverne skal lave en præsentation af deres families uddannelseshistorie med udgangspunkt i spørgeskemaet og beskrive deres egne drømme om uddannelse.

Se Opgaveark 2, som er en skriveskabelon til at skrive præsentationen.

Print og hæng elevernes præsentationer op under deres tidslinje.

OBS

Lad ikke eleverne selv vælge makkerpar. Det skaber tryghed at vide, at man ikke selv skal finde en makker.

Vær opmærksom på, om alle elever har én fra forældre- og bedsteforældregenerationen, som de kan bruge til spørgeskemaet. Hvis en elev ikke har adgang til det, så undersøg, om der er en anden voksenrelation med kendskab til elevens familie, som kan bidrage til præsentationen.

Afslutning

Forløbet kan afsluttes på flere måder:

- I kan lade det være ved det, I har gjort indtil nu.
- Klassen kan lave en præsentation for en anden klasse eller for deres forældre.
- I kan sammen med matematik arbejde med statistik over de indsamlede data i spørgeskemaerne.
- I kan sammen med dansk arbejde med diskussionen om 'arv eller miljø' og læse *Den grimme ælling* og *Ørneflugt*. Man kan betragte de to historier som "historiske fortællinger" og forholde sig kildekritisk til dem.
- I kan sammen med samfundsfag arbejde videre med emnet social mobilitet.

Materialer:

- Papir
- Tegneredskaber
- Computer
- Arbejdsark 1 + 2
- 'Prins Joachim fortæller - skolen' (kan ses på CFU)
- Mulighed for at hænge op (tape, "lærertyggegummi", tegnestifter)

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Når man skal skabe noget konkret sammen, er det ofte med til at give en følelse af fællesskab og sammenhold. I dette tilfælde skal eleverne lave en fælles udstilling om 'Skolesystemets udvikling', der viser, hvordan mulighederne for uddannelse har ændret sig gennem historien.

Derudover giver elevernes personlige historier mulighed for, at eleverne lærer hinanden bedre at kende.

At kunne bidrage og lykkes

Samarbejde i makkerpar giver mulighed for at eleverne kan supplere hinandens kompetencer og dermed støtte hinanden i at lykkes med opgaverne.

Når eleverne skal undersøge deres egen uddannelseshistorie, giver det alle mulighed for at bidrage. Særligt fordi opgaven med at interviewe forældre- og bedsteforældregenerationen gør det muligt for elever med forskellige familietyper og elever, der ikke bor med deres familie, at lykkes med opgaven og bidrage til den fælles udstilling.

Skriveskabelonen skaber deltagelsesmuligheder for alle elever.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

Da forløbet har eleverne selv som omdrejningspunkt, vil det føles relevant og meningsfuldt for dem. I udskolingen har samtaler om fremtiden en vigtig plads og bliver ikke bare en snak om, hvad man drømmer om at blive, men også hvordan vejen derhen skal forme sig.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Forløbet vil forhåbentlig tegne et billede af, at eleverne har rigtig mange muligheder for at skabe en god fremtid for dem selv. Det gode liv kan se ud på mange forskellige måder, og der er ikke kun én rigtig vej gennem uddannelsessystemet. Læg særlig vægt på, at der i samfundet er brug for mange former for uddannelser og kompetencer.